

Klimatprogram för Nacka kommun - strategi

2014-05-07

Jessica Rööf, A-C Rudström

KFKS 2014/369-409

Sammanfattning

Nackas klimatprogram består av en strategi och en handlingsplan. Denna rapport utgör strategidelen.

Minskad klimatpåverkan är grundläggande för den långsiktiga förutsättningen för välfärd, ekonomi och livskvalitet. Syftet med Nackas klimatprogram är att skapa en strategi för hur Nacka ska bli mer klimatsmart och bidra till regionala, nationella och internationella mål inom området.

Klimatprogrammets mål är:

- Utsläpp av växthusgaser per person ska minska med 15 % till 2020 och 30 % till 2030. Basår 2011.

Förutsättningen för att få detta är att utsläpp från resor och transporter samt energianvändningen minskar. Därför är målnivåer framtagna inom dessa områden:

- Utsläpp av växthusgaser per person från transporter ska minska med 25 % till 2020 och 45 % till 2030. Basår 2011.
- Utsläpp av växthusgaser per person från energianvändning (bebyggelse o lokaler) ska minska med 15 % till 2020 och 30 % till 2030. Basår 2011.

Nackas klimatpåverkan har betydelse i regionen, i Sverige och globalt. För att Nackas mål ska vara relevanta behöver de utgå ifrån regionala, nationella och internationella mål inom området. Därför tar klimatprogrammets mål avstamp i länsstyrelsens mål inom området.

Klimatprogrammets strategier:

- Minskat utsläpp av växthusgaser från resor och transporter
- Effektiv energianvändning och omställning till förnybart
- Klimatmedveten konsumtion

Strategierna i programmet utgår från resultatet av den klimatanalys som genomfördes under hösten 2013. Den visar att Nacka har störst möjlighet att bidra till minskad klimatpåverkan genom att stärka sitt arbete inom ovanstående områden.

Områden att satsa på:

- Resor och transporter
- Energianvändning i bebyggelse och lokaler
- Konsumtion (upphandling och avfall)
- Samhällsplanering

För att nå målen behöver Nacka satsa på att utveckla klimatarbetet inom dessa områden. Inom varje område listas exempel på åtgärder som kommunen skulle kunna arbeta vidare med. Dessa ligger till grund för den handlingsplan som kommer att tas fram under hösten 2014.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Ett klimatprogram för Nacka	4
2.1	Programmets relation till lokala styrdokument.....	5
2.2	Pågående arbete för minskad klimatpåverkan	6
3	Nacka påverkar klimatet.....	6
3.1	Klimatanalys.....	6
3.1.1	Produktions- och konsumtionsperspektiv.....	6
3.1.2	Nackas utsläpp över tid.....	7
4	Klimatprogrammets mål.....	9
5	Klimatprogrammets strategier	11
5.1	Minskade utsläpp från resor och transporter.....	11
5.2	Effektiv energianvändning och omställning till förnybart.....	12
5.3	Klimatsmart konsumtion	12
6	Förslag på områden att satsa på	13
6.1	Resor och transporter.....	13
6.2	Energianvändning i bebyggelse och lokaler.....	14
6.3	Konsumtion (upphandling och avfall).....	14
6.4	Samhällsplanering	15
7	Uppföljning.....	16
8	Bilagor	16

I Bakgrund

Under 2013 genomförde samordnings- och utvecklingsenheten en kartläggning av nämndernas arbete med hållbar utveckling. Kartläggningen visade att Nacka bättre behöver förstå inom vilka områden kommunen ska arbeta för att ha störst möjlighet att minska klimatpåverkan. Till följd av detta fick miljöenheten i uppdrag att ta fram en klimatanalys för Nacka som geografiskt område. Klimatanalysen färdigställdes i mars 2014 (bilaga 1). Samtidigt fick stadsledningskontoret i uppdrag att arbeta fram ett klimatprogram för Nacka.

Syftet med Nackas klimatprogram är att skapa en strategi för hur Nacka ska bli mer klimatsmart och bidra till de regionala, nationella och internationella målen inom klimatområdet.

Tjänstemän på samordnings- och utvecklingsenheten har tagit fram programmet tillsammans med tjänstemän från miljöenheten, trafikenheten, VA- och avfallsenheten, planenheten, lokalenheten och upphandlingsenheten.

2 Ett klimatprogram för Nacka

Nackas klimatprogram består av en strategi och en handlingsplan. Klimatprogrammet rör Nacka som geografiskt område, där kommunens organisation är en del. Den här rapporten redogör för mål, strategier och ger förslag på områden som kommunen bör satsa på.

Klimatprogrammet föreslår hur Nacka ska minska sin påverkan på klimatet. Hur kommunen ska anpassa sig till de nya förutsättningar som ett förändrat klimat innebär beskrivs inte inom ramen för programmet.

Syftet med programmet är att Nacka på ett systematiskt och framgångsrikt sätt ska kunna arbeta för att minska klimatpåverkan. I Nacka har sex lokala miljömål tagits fram, de utgår ifrån de nationella miljö kvalitetsmålen. Ett av de lokala miljömålen är minskad klimatpåverkan. Klimatprogrammet kan betraktas som en utlyft del av de lokala miljömålen som fokuserar på utsläpp av växthusgaser.

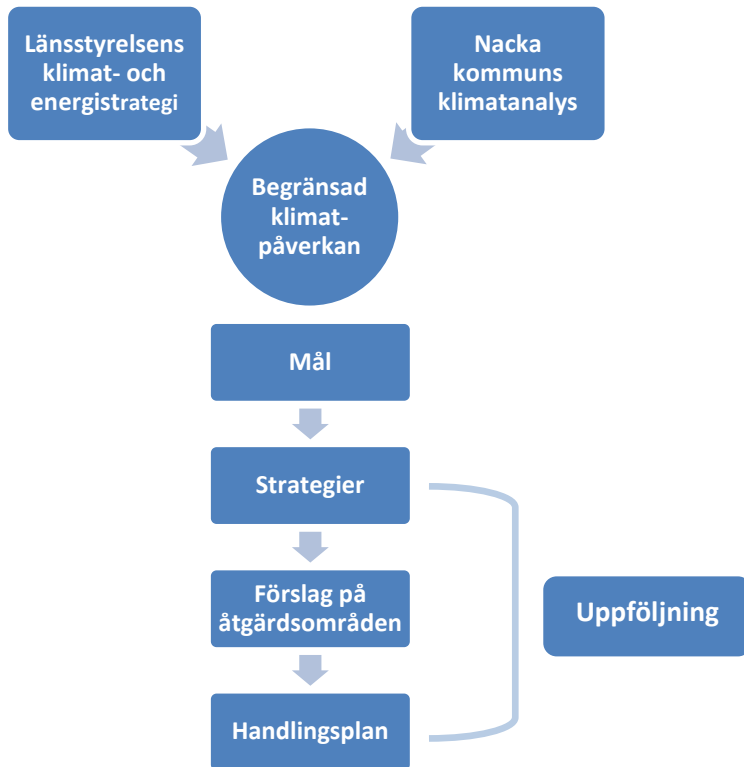
Klimatanalysen utgör tillsammans med Stockholms läns klimat - och energistrategi¹ utgör grunden för Nackas klimatprogram. Klimatanalysen har ringat in tre områden som är särskilt viktiga för Nacka att satsa på för att kunna bidra till länsstyrelsens strategi.

Nackas styrprinciper och värdegrund ligger till grund för klimatprogrammet. Kommunen ska skapa förutsättningar för personer som bor, arbetar eller besöker Nacka att agera klimatsmart. Inom välfärdsproduktionen är det viktigt att förutsättningarna är lika goda för alla utförare oavsett huvudman. Programmets mål och åtgärder ska inte rucka konkurrensneutraliteten genom att gynna eller missgynna vissa verksamheter.

¹<http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/Klimat%20och%20energi/Klimat-och-energistrategi-Sthlm-WEBB.pdf>

Programmets mål gäller för kommunen som geografiskt område och innebär en färdriktning för hela Nacka.

Bild 1 Schematisk bild av klimatprogrammets upplägg.

2.1 Programmets relation till lokala styrdokument

Klimatprogrammet ligger i linje med kommunens översiktsplan. Planen visar på vikten av att bygga tätt och kollektivtrafiknära. Den betonar också vikten av att satsa på bra och resurseffektiv kollektivtrafik samt att prioritera gång- och cykeltrafik.

Utöver översiktsplanen finns ytterligare några styrdokument som är viktiga ur ett klimatperspektiv. Genom att arbeta i enlighet med kommunens cykelplan skapar Nacka förutsättningar för en cyklande befolkning. I riktlinjer för hållbart byggande förtydligar Nacka sina hållbarhetsambitioner, detta skapar möjlighet för energieffektivt byggande. Avfallsplanen är ett annat redskap som ger goda möjligheter att minska klimatpåverkan. Ett arbete med att ta fram en parkeringspolicy pågår. Det är viktigt att klimataspekten beaktas när policyn arbetas fram eftersom parkeringstal speglar bilens ställning i samhället.

Nacka har också arbetat aktivt med energieffektivisering i kommunens egna fastigheter. I den framtagna energieffektiviseringsstrategin framgår ett antal åtgärder för att driftoptimera och energieffektivisera fastigheter i kommunen.

I kommunen finns både inriktningsmål och mätbara mål (se bilaga 2) som relaterar till en minskad klimatpåverkan. Med klimatprogrammet som utgångspunkt kan de mål som redan finns i organisationen revideras eller omarbetas.

2.2 Pågående arbete för minskad klimatpåverkan

Utöver det som pågår med utgångspunkt från de ovan nämnda styrdokumenterna bedrivs ytterligare arbete som bidrar till en minskad klimatpåverkan. Sedan flera år arbetar Nacka med att energieffektivisera interna transporter och anställdas arbets- och pendlingsresor. Arbetet har bland annat resulterat i samordning av interna godstransporter och flera aktiviteter för att främja anställdas resor med kollektivtrafik och cykel. Även inom området upphandling har flera aktiviteter ägt rum för att möjliggöra klimatsmarta inköp och klimatsmart upphandling.

Inom kommunens organisation väljer flera enheter att miljödiplomera sig. Kommunen uppmärksammar även varje år företag i Nacka som har ett bra miljöarbete.

Flera skolor bedriver klimatarbete och arbetar aktivt med att utbilda en ny generation klimatmedvetna barn och ungdomar.

3 Nacka påverkar klimatet

Programmet innebär en färdriktning och skapar förutsättningar för kommunen att ta ett samlat grepp kring klimatfrågan. Under flera år har Nacka på olika sätt arbetat med hållbarhetsfrågor, varav klimatfrågan är en. Inom samhällsplanering är den en viktig fråga. En stor del av kommunens klimatarbete har varit fokuserat på den interna organisationen. Kommunen har ansvar för hela geografiska området och det finns anledning att bredare bjuda in företag och civilsamhälle i arbetet att skapa ett klimatsmart samhälle.

3.1 Klimatanalys

Klimatanalysen (bilaga 1) redogör för Nackas klimatpåverkan. Analysen visar att Nacka har störst möjlighet att bidra till minskad klimatpåverkan genom att stärka sitt arbete inom följande tre områden:

- Transporter och resor
- Energieffektivisering
- Konsumtion

Klimatanalysen är främst gjord utifrån ett produktionsperspektiv, men konsumtionsperspektivet har lyfts in där det har funnits möjlighet. Nedan följer en kort beskrivning av begreppen och en redogörelse för Nackas utsläpp över tid. För ytterligare fördjupning hänvisas till klimatanalysen: *Nacka kommuns klimatpåverkan*.

3.1.1 Produktions- och konsumtionsperspektiv

Produktionsperspektivet beskriver hur mycket utsläpp som sker inom Nacka kommun. Inom konsumtionsperspektivet bokförs miljöpåverkan på konsumenten. Det innebär att utsläpp som skapas genom produktion och transport av varor som Nackaborna konsumerar räknas in i Nackas

klimatpåverkan. Eftersom Nacka inte har någon stor produktion av varor och mat är kommunens klimatpåverkan ur ett konsumtionsperspektiv betydligt större än ur ett produktionsperspektiv. Nackas ansvar för de globala klimatutsläppen är alltså mångfalt större än de begränsade utsläpp som sker inom kommunens gränser.

Fördelen med produktionsperspektivet är att det är lätt att mäta och följa upp samt att det ofta ligger inom kommunens rådighet. Nackdelen är att det inte tar hänsyn till de utsläpp som Nacka orsakar i andra länder.

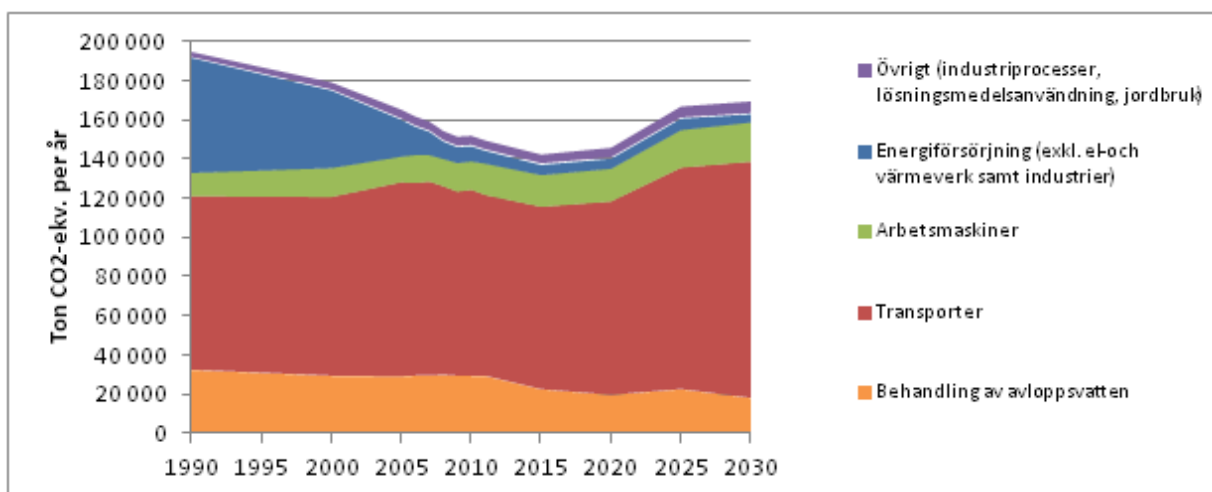
För att mäta klimatpåverkan av konsumerade varor krävs konsumtionsperspektivet. Idag är det är svårt att mäta ur ett konsumtionsperspektiv. Inte desto mindre är det främst genom konsumtion Nacka bidrar den globala uppvärmningen. Därför är konsumtion ett viktigt område för kommunen att satsa på för att minska klimatpåverkan.

3.1.2 Nackas utsläpp över tid

Totala utsläpp

Sedan 1990 har utsläppen i Nacka minskat betydligt. I början av 2000- talet var utsläppen 180 000 ton koldioxidekvivalenter (CO₂-ekvivalenter) per år jämfört med 150 000 ton 2011. Den största förändringen har skett inom energiförsörjningssektorn, till stor del på grund av övergången från fossila bränslen till andra uppvärmningssätt i bostäder och lokaler.

Bild 2 Utsläpp i Nacka mellan år 1990-2011 samt prognos för 2012-2030. Sektorn energiförsörjning redovisas exklusive fjärrvärmeverk och industrier.

Utsläpp kopplade till energianvändningen är större än vad som framgår av bilden. Detta beror på att Nacka inte har någon stor energiproduktion inom kommunens gränser. Den energi som Nacka använder orsakar utsläpp utanför kommunens gränser.

Utsläpp från vägtransporter utgör den största delen av Nackas totala utsläpp. Enligt statistiken har utsläpp från vägtransporter varit mer eller mindre konstant under hela 2000-talet. Under de

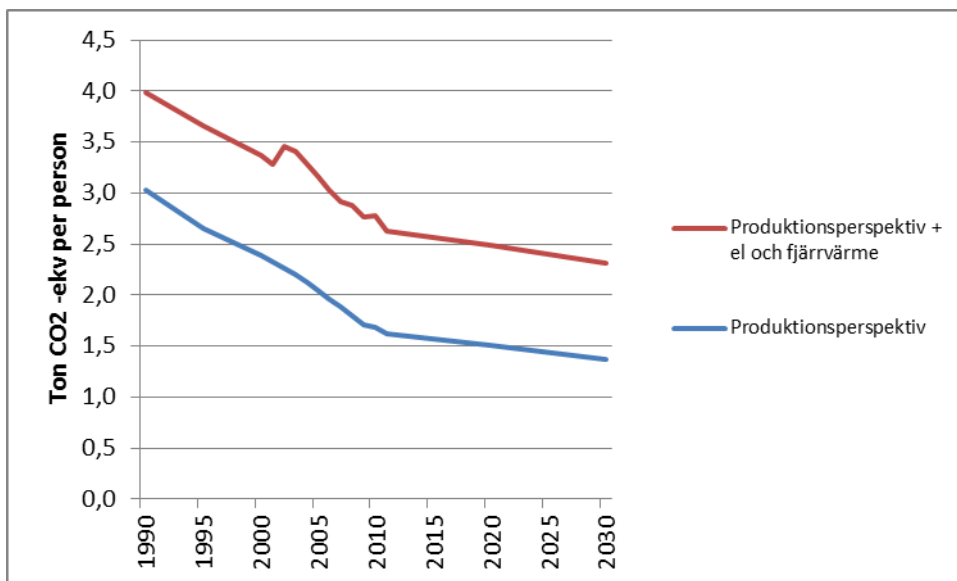
senaste två, tre åren har utsläppen till och med minskat något. Motsvarande kan ses även på nationell nivå. Detta kan verka ologiskt med tanke på att trafikarbetet ändå ökat under samma period. En förklaring kan vara att fordonsparken blivit mer effektiv.

Eftersom Nackas befolkning kommer att öka kraftigt de närmaste åren förväntas den totala mängden utsläpp öka fram till 2030. Utsläppen förväntas däremot inte överstiga 1990 års nivåer. Trots att de totala utsläppen förväntas öka visar prognosen en minskning av utsläpp per person i Nacka.

Utsläpp per person

Under de senaste två decennierna har klimatutsläppen per person minskat kraftigt i Nacka och i övriga Sverige. Den nedre, blå linjen, i bild 3 visar att utsläppen per person har minskat från 3,03 ton per person 1990 till 1,63 ton per person år 2011. Om el och fjärrvärme som produceras utanför kommunens gränser (som konsumeras av Nackabor) räknas in ligger utsläppen per person något högre. Motsvarande minskning med detta perspektiv är 4,0 ton per person till 2,62 ton.

Bild 3 Utsläpp per person med två olika perspektiv, dels med det rena produktionsperspektivet och dels med utsläpp från el och fjärrvärme inkluderat. Statistik från 1990-2011 samt prognos för 2012-2030. (Att det blir hack i kurvan 2002 beror på att det saknas statistik för fjärrvärme 1990-2002).

I klimatprogrammet mäts energianvändningen ur ett kombinerat produktions- och konsumtionsperspektiv, den övre, röda linjen i bild 4. Detta ger en mer rättvisande bild av Nackas klimatpåverkan. Det innebär en inkludering av den el och fjärrvärme som konsumeras i Nacka men som produceras utanför kommunen. Transporter och resor mäts ur ett produktionsperspektiv i klimatprogrammet.

4 Klimatprogrammets mål

Nackas klimatpåverkan har betydelse i regionen, i Sverige och globalt. För att Nackas mål ska vara relevanta utgår de ifrån regionala, nationella och internationella mål inom området.

Klimatprogrammets mål är:

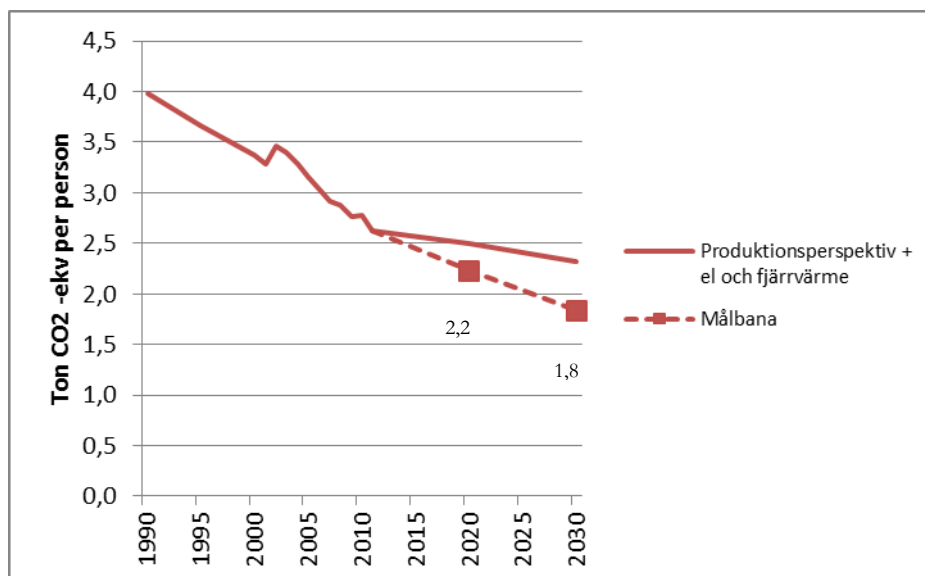
- Utsläpp av växthusgaser per person ska minska med 15 % till 2020 och 30 % till 2030. Basår 2011.

Förutsättningen för att nå detta är att utsläpp från resor och transporter samt energianvändningen minskar. Därför är målnivåer framtagna inom dessa områden:

- Utsläpp av växthusgaser per person från transporter ska minska med 25 % till 2020 och 45 % till 2030. Basår 2011.
- Utsläpp av växthusgaser per person från energianvändning (bebyggelse o lokaler) ska minska med 15 % till 2020 och 30 % till 2030. Basår 2011.

Målet *Utsläpp av växthusgaser per person ska minska med 15 % till 2020 och 30 % till 2030* avser det geografiska området inklusive utsläpp från den el och fjärrvärme som används inom Nacka men som produceras utanför kommunen. Målet möjliggör jämförelser över tid i kommunen och visar också i vilken grad kommunen bidrar till det regionala målet. Basår är 2011 och hänsyn är tagen till Nackas befolkningsprognos. Målnivå innebar en minskning från 2,6 ton till 2,2 ton per person till år 2020 och 1,8 ton till 2030².

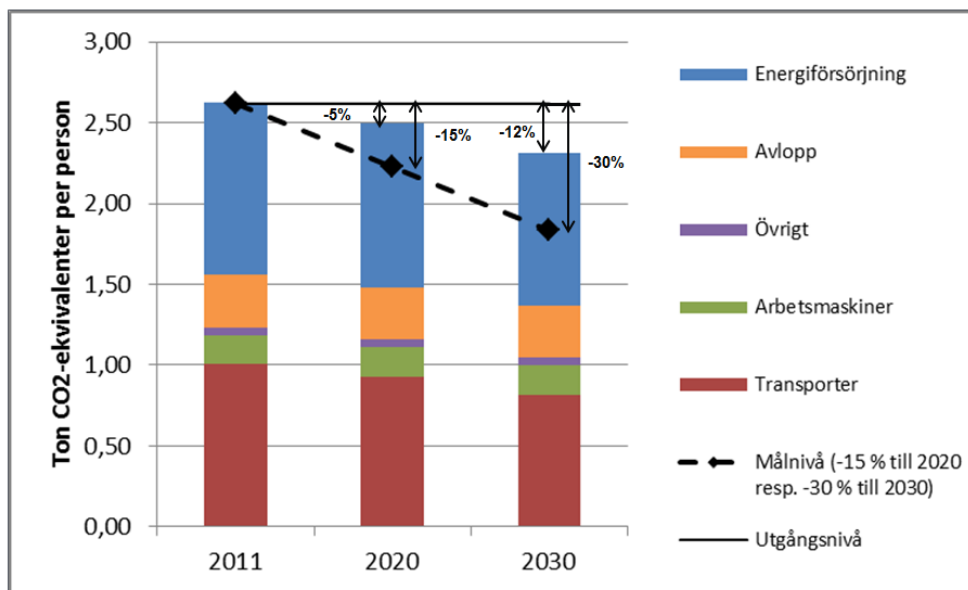
Bild 4 Utsläpp per person från 1990-2011, prognos för 2012-2030 samt målbana för att nå -15 % och -30 %

²Ett mål uttryckt som en procentuell minskning per person kan ge väsentligt olika nivåer på de totala utsläppen beroende på hur stor den faktiska befolkningsökningen blir.

En analys av möjligheten att nå målet visar att det är en realistisk utmaning. Med teknisk utveckling och dagens nationella styrmedel är det sannolikt att utsläppen kommer att minska med 5 % till år 2020 och med 12 % till år 2030³, att jämföra med målformulering om 15 % respektive 30 %. Utöver detta kommer sannolikt klimatarbetet på nationell och regional nivå att trappas upp ytterligare framöver.

Bild 5 Förväntad utsläppsminskning per person till följd av effektiviseringar (transport, bostäder/lokaler) i förhållande till dagens nivå samt Nackas målnivåer.

Förutsättningen för att kommunen ska kunna nå målet är att utsläppen från resor och transporter samt från energianvändning minskar. Därför är målnivåer framtagna inom dessa områden:

- *Utsläpp av växthusgaser per person från transporter ska minska med 25 % till 2020 och 45 % till 2030. Basår 2011.*
- *Utsläpp av växthusgaser per person från energianvändning (bebyggelse o lokaler) ska minska med 15 % till 2020 och 30 % till 2030. Basår 2011.*

Dessa mål har också anpassats till Nackas förutsättningar och hänsyn har tagits till den potential som finns inom respektive sektor. Inom transportsektorn förväntas snabbare teknisk utveckling än inom energisektorn.

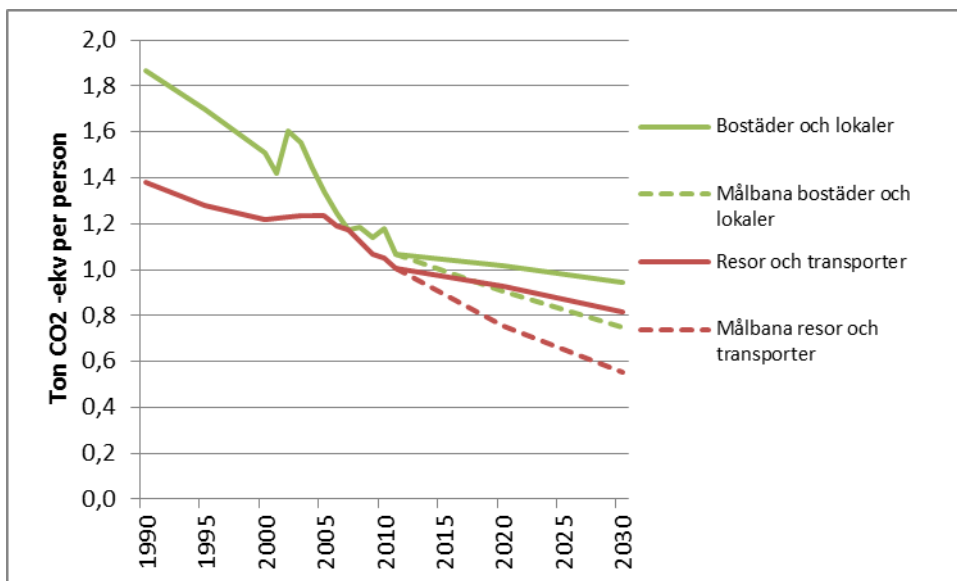
Från 1990 har utsläppen från bostäder/lokaler minskat från drygt 1,8 ton per person till 1,07 ton år 2011. Motsvarande siffror för utsläpp från transporter visar på en minskning från ungefär 1,4 ton per person till 1,01 år 2011.

³Prognoserna är gjorda av WSP. De grundar sig på antaganden om effektivisering och Energimyndigheten och Trafikverkets prognosarbeten.

En minskning av utsläpp med 25 % per person för transporter från 2011 till 2020 innebär en förändring från 1,01 till 0,75 ton per person. En minskning med 45 % fram till 2030 ger ett värde på 0,55 ton per person.

En minskning av utsläpp med 15 % per person för energi från 2011 till 2020 innebär en minskning från 1,07 till 0,9 ton per person. Minskning med 30% fram till 2030 ger ett värde på 0,75 år 2030.

Bild 6 Utsläpp per person för bostäder och lokaler respektive resor och transporter. Statistik 1990-2011, prognos 2012-2030 samt målbana för att nå de föreslagna målen.

5 Klimatprogrammets strategier

För att uppnå målen identifierar klimatanalysen tre områden som utgör grunden för programmets strategier.

- Minskat utsläpp från resor och transporter
- Effektiv energianvändning och omställning till förnybart
- Klimatmedveten konsumtion

5.1 Minskade utsläpp från resor och transporter

Samhällsplanering är ett viktigt redskap i arbetet för att minska klimatpåverkan från resor och transporter. Kommunen behöver utveckla arbetet med att systematiskt främja gång, cykel och kollektivtrafik i den fysiska planeringen. Nacka står inför utmaningarna att bygga stad och utveckla de lokala centra. Genom att skapa täta samhällsstrukturer minskar transportbehovet och genom att bygga kollektivtrafiknära skapas förutsättningar för en stad där bilen inte är norm.

Det är viktigt att följa intentionerna i kommunens översiktsplan som betonar dessa perspektiv för en hållbar stadsutveckling.

I en expansiv kommun som Nacka är det också viktigt att ge klimatfrågan större utrymme i samband med bebyggelse- och infrastruktursatsningar. Val av arbetsmaskiner och transporter av desamma har betydelse för klimatet. Tillsammans med byggherrar och andra aktörer kan kommunen öka kunskapen om klimatsmarta lösningar.

För kommunen är det viktigt att följa den tekniska utvecklingen av mer energieffektiva transportmedel och stödja innovativa lösningar. Genom att fortsätta utveckla arbetet med klimatsmarta transporter samt pendlings- och arbetsresor för kommunens anställda minskar organisationen sin klimatpåverkan och föregår med gott exempel.

5.2 Effektiv energianvändning och omställning till förnybart

Nacka står inför utmaningen att bygga stad, i nybyggnation finns stora möjligheter att bygga energieffektivt. Kommunen behöver skapa förutsättningar för klimatsmarta lösningar tidigt i planprocessen. Ett exempel kan vara att undersöka möjligheten att använda markanvisning som redskap för att skapa en hållbar stadsutveckling. Ett annat sätt är att vidareutveckla "Riktlinjer för hållbart byggande". Tillsammans med byggherrar och andra aktörer kan Nacka hitta nya lösningar för att minska energibehovet. Det kan gälla exempelvis val av material eller placering av huskroppar.

Kommunen behöver även verka för att energieffektivisera det befintliga bostadsbeståndet. Nacka behöver utveckla arbetet med att stödja privata fastighetsägare, bostadsrättsföreningar och villaägare i deras arbete med energieffektivisering. Det är också viktigt att kommunens arbete med att energieffektivisera sina egna fastigheter fortsätter att utvecklas.

Det är viktigt att Nacka stimulerar utvecklingen av förnybara energikällor. Trots att kommunen har kommit långt i omställning till fjärrvärme kommer framtiden ställa högre krav på andra förnybara energikällor för att för att utsläppen ska minska.

5.3 Klimatsmart konsumtion

Konsumtion påverkar klimatet vid tillverkning, transport, användning och kassering. Inom området konsumtion finns inget nationellt eller regionalt mål. Det beror på att det saknas underlag för hur konsumtion kan mätas. Trots att det saknas mål är det inte mindre viktigt att skapa åtgärder för att öka den klimatmedvetna konsumtionen.

Som offentlig verksamhet är Nacka en stor kund av varor och tjänster. Genom att ställa höga miljökrav bidrar kommunen till minskad klimatpåverkan, men det finns även möjlighet att genom upphandling påverka utvecklingen av energieffektiva lösningar. En viktig del i att vara en offentlig verksamhet är att föregå med gott exempel. För att kunna föra en trovärdig dialog med näringslivet och civilsamhället behöver kommunens organisation kunna visa genom prioriteringar och arbetssätt att klimatfrågan är viktig.

Nackabornas konsumtion orsakar utsläpp utanför Nackas och Sveriges gränser. Hushållens privata konsumtion inom kategorier som resor, boende och mat står för största delen av Nackas

totala klimatpåverkan. Kommunen saknar rådighet att styra medborgarnas konsumtionsmönster annat än genom information och rådgivning. Ett sätt att arbeta med hushållens konsumtion där kommunen har rådighet är att verka för minskat avfall och matsvinn. Nacka har påbörjat ett arbete med att utveckla en attraktiv kretsloppscentral, som ska stimulera till återbruk och materialåtervinning.

För att skapa förutsättningar för en förändrad konsumtion på lång sikt behöver barn och ungdomar lära sig att agera klimatsmart. Skola och förskola har en viktig roll i arbetet med att utbilda den nya klimatmedvetna generationen. Redan idag pågår arbete i skolorna som förtjänar att lyftas fram som goda exempel, men det finns stora möjligheter att utveckla arbetet.

6 Förslag på områden att satsa på

I rapporten presenteras ett antal områden som kommunen bör satsa på för att öka chanserna att nå målen. Dessa kommer att konkretiseras ytterligare i en handlingsplan. Dialog och förankring med berörda aktörer kommer att bli viktigt i arbetet med att ta fram handlingsplanen

Fyra huvudsakliga åtgärdsområden föreslås:

- Resor och transporter
- Energianvändning i bebyggelse och lokaler
- Konsumtion
- Samhällsplanering

Dessa är uppdelade på förslag som rör det geografiska området samt förslag för Nacka som uppdragsgivare.

En viktig åtgärd som gäller fler strategiska områden är att säkerställa att verksamhet som är finansierad av skattebetalare bedrivs och utvecklas på ett klimatsmart sätt.

6.1 Resor och transporter

Det geografiska området

Förbättra möjligheterna för Nackaborna att åka kollektivt. Förbättrad framkomlighet för bussar och Saltsjöbana och satsning på tunnelbana. Strategiska och attraktiva bytespunkter i trafiksystemet.

Åtgärdsexempel: Arbeta tillsammans med Stockholms lokaltrafik (SL) för attraktiva stationer och bytespunkter inom lokaltrafiken och vid utbyggnad av kollektivtrafik.

Prioritera gång- och cykeltrafiken i Nacka. Låt gång- och cykelbanor ha företräde i när Nacka bygger stad. Satsa på regionala stråk för att underlätta pendlingsresor.

Åtgärdsexempel: Ta fram parkeringstal för cykel i samband med bebyggelseplaneringen och utveckla infrastrukturen för cykling.

Minska klimatpåverkan från bilen. Stimulera användandet av elbilar, bilpooler och låncyklar. Skapa strategiskt belägna infartsparkeringar och möjligheter att kombinera olika resätt.

Åtgärds exempel: Utveckla arbetet med mobility management. Utveckla arbete med låncyklar. Arbeta för möjligheten att kombinera cykeltrafik och kollektivtrafik. Ta fram en plan för laddstolpar.

Minska klimatpåverkan vid byggnation i Nacka. I en ”expanderande” kommun som Nacka måste arbetsmaskiner och material vid byggnation användas på ett energieffektivt sätt.

Åtgärds exempel: Säkerställ god logistik för att minimera onödiga transporter. Öka medvetenheten om klimat i samband med upphandling av entreprenörer. Utveckla dialogen med exploitörer vid byggnationer.

Nacka som uppdragsgivare

Fortsätt utveckla arbetet med internt resande och de anställdas arbetspendling.

Åtgärds exempel: Säkerställ att medarbetare känner till ”Så här reser vi i Nacka” (Nacka reser hållbart). Skapa starka incitament för att påverka anställda att pendla till arbetet med kollektivtrafik eller cykel.

6.2 Energianvändning i bebyggelse och lokaler

Det geografiska området

Skapa arenor för samverkan och dialog kring energieffektivisering.

Åtgärds exempel: Initiera nätverksskapande och kunskapsutbyten. Inarbeta energi- och klimatfrågan i kommunens tillsynsansvar.

Skapa starkare incitament för energieffektivisering av befintlig och ny bebyggelse samt lokaler. Genom att göra det enkelt och lönsamt att energieffektivisera befintlig bebyggelse kan kommunen påskynda utvecklingen.

Åtgärds exempel: Undersöka vilka incitament som skapar bäst förutsättningar för förändring. Ta fram hållbarhetsprogram vid större planprojekt med utgångspunkt från riktlinjer för hållbart byggande

Nacka som uppdragsgivare

Fortsätt att utveckla energieffektivisering i egna fastigheter och lokaler.

Åtgärds exempel: Fortsatt uppföljning och utveckling av kommunens energieffektiviseringsstrategi, komplettera med en handlingsplan. Utveckla starka incitament för hyresgäster att göra energibesparingar.

6.3 Konsumtion (upphandling och avfall)

Det geografiska området

Öka medvetenheten om klimatsmart konsumtion. Genom kommunikationsinsatser och genom att skapa förutsättningar för dialog om klimatsmart konsumtion kan medvetenheten öka.

Åtgärds exempel: Kommunicera nyttan av de klimatinsatser kommunen gör till Nackaborna. Utbilda en ny klimatsmart generation. Inför en guide till klimatmedvetna restauranger och affärer i kommunen.

Avfallsminimering genom återanvändning, sortering och minskat matsvinn. Genom att bygga kretsloppscentral skapar kommunen möjligheter att minska avfallet. Kommunen ökar medvetenheten genom att lyfta goda exempel bland det företag som bidrar till ökad återanvändning. Genom att verka för att fler hushåll och verksamheter ansluter sig till matavfallsinsamling kan kommunen bidra till ökad biogasproduktionen. Kommunens matsvinn kan minska med enkla medel.

Åtgärdsexempel: Bygg fler kretsloppcentraler. Lyft fram klimatsmarta företag som goda exempel. Skapa starka incitament för att ansluta sig till matavfallsinsamling. Samverka med andra handlare och föreningar för att motverka butikens matsvinn.

Nacka som uppdragsgivare

Nacka ska föregå med gott exempel vid upphandling av varor och tjänster.

För att föregå med gott exempel bör kommunen ställa höga krav på klimatsmart upphandling. Åtgärdsexempel: Öka kunskapen inom kommunen om upphandling som ett redskap att agera miljövänligt.

Utnyttja möjligheten att påverka utvecklingen av energieffektiva lösningar. Genom att ställa höga miljökrav kan Nacka påskynda utvecklingen av energieffektiva produkter.

Åtgärdsexempel: Utveckla skarpa incitament för den kommunala välfärdsproduktionen att upphandla klimatsmarta varor och tjänster. Utred vilka möjligheter kommunen har att påverka skattefinansierad verksamhet att handla klimatsmarta varor och tjänster.

Nacka ska föregå med gott exempel i arbetet med sopsortering, matavfall och matsvinn. Genom att skapa förutsättningar för sopsortering och matavfallsinsamling från kommunens verksamheter ökar trovärdigheten och möjligheten att påverka andra.

Åtgärdsexempel: Inför matavfallsinsamling för kommunens verksamheter. Följ upp mängden avfall från kommunens verksamhet.

6.4 Samhällsplanering

Utveckla arbetet med att konsekvensbedöma och följa upp klimat- och energipåverkan av program, detaljplaner och bygglov.

Åtgärdsexempel: Skapa rutiner som säkerställer att målen i översiktsplanen verkställs i detaljplanerna. Skapa rutiner som säkerställer att gång- och cykelvägar prioriteras i detaljplanerna.

Utveckla möjligheter att stimulera klimatsmarta lösningar inom plan- och byggprocessen

Åtgärdsexempel: Utred vilka möjligheter bygglovsprocessen har att stimulera till klimatsmart byggande.

Avfallshantering som en naturlig del av den fysiska planeringen.

Åtgärdsexempel: Utveckla rutiner så att intentionerna i avfallsplanen följs.

Regiongemensamma frågor och nätverksskapande. Tillsammans med andra aktörer i regionen kan Nacka verka för att skapa klimatsmart markanvändning.

Åtgärdsexempel: Skapa bra bytestpunkter och depåer för lokaltrafiken.

7 Uppföljning

Uppföljning av klimatprogrammets mål sker förslagsvis i kommunens årsredovisning. För att säkerställa att handlingsplanens åtgärder är effektiva och träffar målet behöver de följas upp regelbundet. Den uppföljningen bör ske inom respektive verksamhet och sammanställas till kommunstyrelsen.

Programmets mål och strategier kan revideras var fjärde i år i samband med aktualitetsprövningen av översiktsplanen.

8 Bilagor

1. Klimatanalys; Nacka kommuns klimatpåverkan
2. Mätbara mål

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*